

(Schotel)antennes

Wanneer vergunningvrij, wanneer omgevingsvergunning nodig?

Voor het goed kunnen ontvangen van TV- of radiozenders is een antenne nodig. In veel gevallen is het toegestaan om een antenne of een schotelantenne zonder omgevingsvergunning te plaatsen. Om de veiligheid van uzelf en van omwonenden te waarborgen en omdat rekening gehouden moet worden met inpassing in de omgeving, worden hieraan wel enkele voorwaarden gesteld. In deze brochure leest u meer over de voorwaarden voor het vergunningvrij en vergunningplichtig plaatsen van (schotel)antennes.

Welke antennes worden onderscheiden?

In de regelgeving rondom het vergunningvrij plaatsen van antennes wordt onderscheid gemaakt tussen een aantal soorten antennes:

- Antennes voor mobiele telecommunicatie. Dit betreft de zogenaamde GSM-antennes.
- C2000 antennes. Dit zijn antennes voor de communicatie tussen hulpdiensten, zoals politie, brandweer en ambulances.
- Overige antennes. Onder deze categorie vallen schotelantennes en andere antennes voor de ontvangst van radio of TV-signalen en sprietantennes, zoals voor 27 MC zendinstallaties ('bakkies').

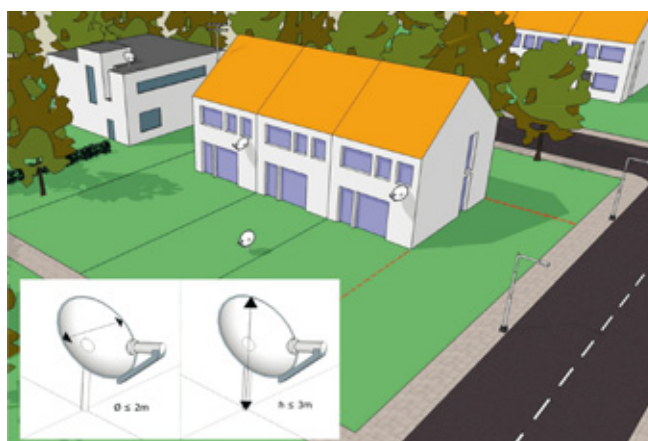
In deze brochure wordt met name ingegaan op de laatste categorie antennes (Overige antennes). Daar waar in het vervolg van deze brochure gesproken wordt over antennes, wordt deze categorie antennes bedoeld.

De voor- en achterkantbenadering

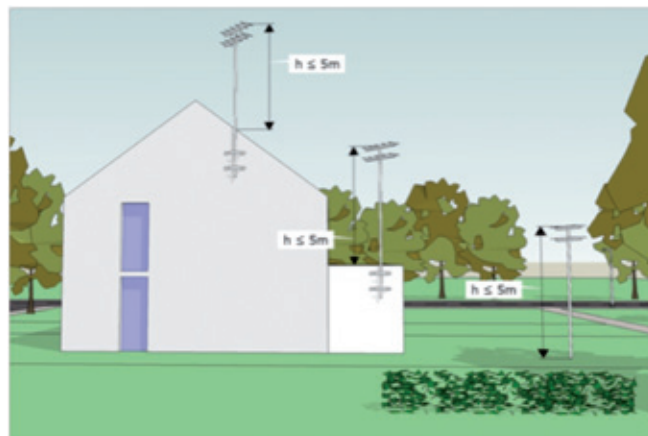
Belangrijk is waar u een antenne wilt plaatsen. In de regel geldt dat alles wat grenst aan openbaar toegankelijk gebied (de weg, openbaar groen of water), zoals de voorkant en bij hoekwoningen de zijkant van de woning, een grotere invloed heeft op de directe omgeving dan bouwwerken die aan de achterkant worden gebouwd. Daarom mag een antenne meestal niet vergunningvrij op het voorerf (voor of aan de voorgevel) worden geplaatst.

Geen omgevingsvergunning voor het bouwen nodig

Als u vergunningvrij een antenne wilt plaatsen moet dit aan de volgende voorwaarden voldoen:

Schotelantennes mogen achter de voorgevelrooilijn (gestippelde rode lijn) zonder vergunning worden geplaatst indien ze maximaal 3 meter hoog zijn en een diameter hebben van maximaal 2 meter

In bovenstaande afbeelding is aangegeven hoe de hoogte bepaald moet worden

1. De antenne moet achter de voorgevelrooilijn¹ worden geplaatst. Antennes kunnen dus niet zonder omgevingsvergunning in de voortuin of aan de voorgevel worden geplaatst. Plaatsing op een inpandig balkon aan de voorkant is zonder vergunning alleen mogelijk als de antenne achter de voorgevelrooilijn blijft;
2. Als u een schotelantenne wilt plaatsen dan moet deze antenne:
 - a. een doorsnede (diameter) hebben die maximaal 2 meter is.
 - b. inclusief de drager, niet hoger zijn dan 3 meter (vanaf de voet gemeten²);

¹ Dit is doorgaans de lijn die evenwijdig aan de weg loopt en uw voorgevel raakt. De gemeente kan u hierover meer informatie geven.

² Zie: 'Bepaling van de hoogte van een antenne' verderop in deze folder.

3. Gaat het om een ander soort antenne, dan mag de hoogte (inclusief een eventuele antennedrager) niet hoger zijn dan 5 meter (vanaf de voet gemeten). Wordt een dergelijke antenne aan de gevel bevestigd, dan moet de antenne gemeten worden vanaf het snijpunt met het dakvlak³.

Vinden de werkzaamheden plaats aan een monument of in een door het Rijk aangewezen beschermd stads- of dorpsgezicht dan kunt u in aantal gevallen toch vergunningvrij bouwen. Neem hiervoor contact op met uw gemeente of doe de vergunningcheck op www.omgevingsloket.nl

Alleen als voldaan wordt aan alle genoemde voorwaarden mag u de antenne zonder omgevingsvergunning plaatsen. Deze voorwaarden gelden ook als u vergunningvrij iets wilt veranderen aan uw bestaande antenne. Vergunningvrij bouwen is niet toegestaan op, aan of bij een bouwwerk dat illegaal gebouwd is of gebruikt wordt.

Bepaling van de hoogte van een antenne

- U moet de hoogte van een antenne meten vanaf de voet van de antenne.
- Als de antenne op een antennedrager staat (bijvoorbeeld een mast waaraan de antenne is bevestigd), dan is de hoogte de gezamenlijke hoogte van drager en antenne. Deze wordt gemeten vanaf de voet van de antennedrager.
- Als de antenne of antenne met drager aan de gevel is bevestigd, dan wordt de (gezamenlijke) hoogte gemeten vanaf het punt waar de antenne boven het dak komt.

Ga zelf na of u zonder omgevingsvergunning mag bouwen

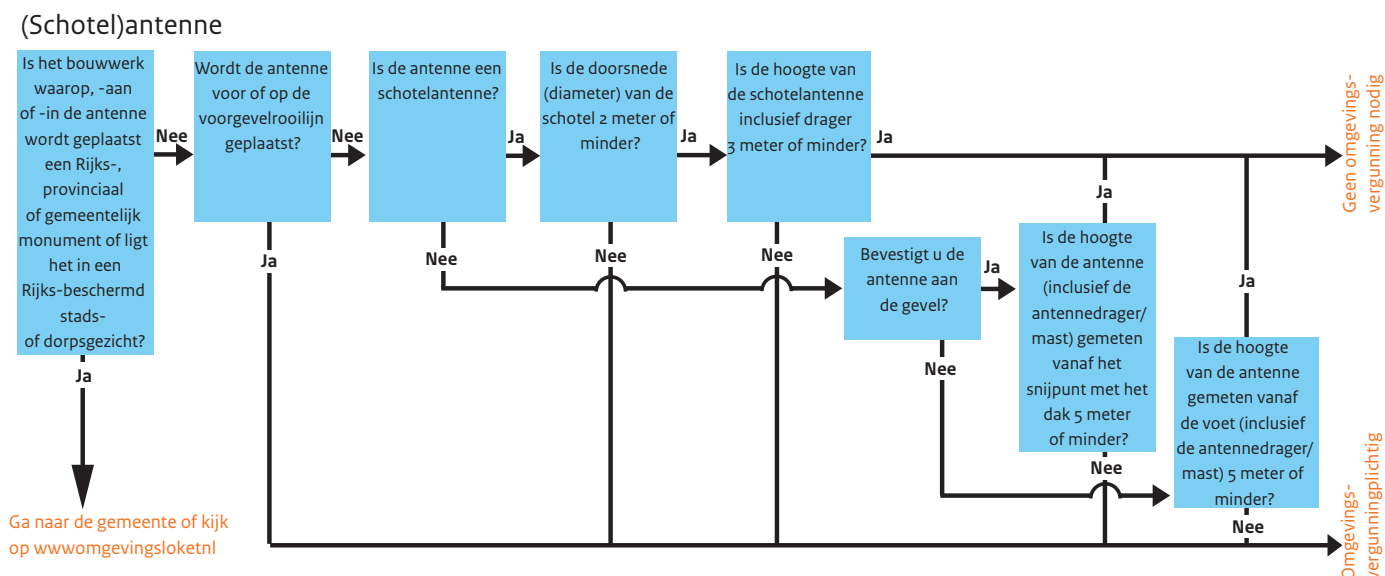
Wilt u een antenne plaatsen? Doorloop de stappen uit het schema om na te gaan of u wel of geen omgevingsvergunning nodig heeft.

Wanneer zijn GSM-antennes en C2000 installaties omgevingsvergunningvrij?

C2000 installaties worden in opdracht van het ministerie van Binnenlandse Zaken gebouwd en mogen altijd zonder omgevingsvergunning worden gebouwd. De reden hiervoor is dat deze antennes specifiek bedoeld zijn voor de communicatie tussen hulpdiensten en bijvoorbeeld bij rampenbestrijding onmisbaar zijn. GSM-antennes mogen alleen onder bepaalde voorwaarden omgevingsvergunningvrij worden gebouwd. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen kleine GSM-antennes (kleiner dan een halve meter) en grotere antennes (tot 5 meter hoog). Met name bij de grotere antennes zijn de voorwaarden zodanig geformuleerd dat deze antennes vanaf de openbare weg zo min mogelijk zichtbaar zijn. Meer informatie over het omgevingsvergunningvrij plaatsen van GSM-antennes kunt u vinden op www.antennebureau.nl.

Vergunningvrij, maar niet regelvrij

Voldoet uw bouwplan aan de voorwaarden voor vergunningvrij bouwen, dan kunt u zonder omgevingsvergunning bouwen. De planologische regels uit bijvoorbeeld het bestemmingsplan en redelijke eisen van welstand uit de gemeentelijke welstandsnota zijn in dat geval niet van toepassing. Het Bouwbesluit (met onder meer regels voor veiligheid en gezondheid) en het burendrecht uit het Burgerlijk Wetboek gelden echter wel. Als u gaat (ver)bouwen moet u er zelf voor zorgen dat u aan deze regels voldoet.

³ Zie: 'Bepaling van de hoogte van een antenne' verderop in deze folder.

Bestemmingsplan

Voldoet u niet aan alle voorwaarden voor vergunningvrij bouwen, dan krijgt u te maken met het bestemmingsplan. In dat geval geldt dat u in principe een omgevingsvergunning moet aanvragen. Een uitzondering hierop kan echter gelden indien u een bouwwerk gaat bouwen in het achtertuin gebied dat niet hoger is dan 5 meter en voldoet aan de planologische regels uit onder meer het bestemmingsplan. De gemeente kan u hierover meer informatie geven.

In de planologische regelgeving (bestemmingsplan of beheersverordening) legt de overheid regels vast voor de ruimtelijke ordening. Deze regels zijn bindend voor u als burger. In een bestemmingsplan of beheersverordening is aangegeven welke bestemming de grond heeft en welk gebruik is toegestaan. Bijvoorbeeld woningbouw, industrie, winkels, recreatie of kantoren. Die verschillende bestemmingen zijn op een plankaart weergegeven en in de planvoorschriften zijn de daarbij behorende regels voor het bouwen en het gebruik gegeven. Tenzij uw bouwplan vergunningvrij is, moet voldaan worden aan die bouw- en gebruiksregels.

Welstand

In de welstandsnota legt de gemeente vast waaraan het uiterlijk van gebouwen en andere bouwwerken moet voldoen. Vergunningvrije bouwwerken hoeven niet te voldoen aan redelijke eisen van welstand. Wel geldt de zogenoemde 'excessenregeling' die het een gemeente mogelijk maakt op te treden indien het uiterlijk van bouwsels 'in ernstige mate in strijd is met redelijke eisen van welstand'.

Als u een omgevingsvergunning voor het bouwen nodig heeft, legt de gemeente uw bouwplan voor aan de welstandscommissie of stadsbouwmeester. Deze adviseert aan de hand van de welstandsnota over de vorm en het materiaal- en kleurgebruik en of het bouwwerk binnen de directe omgeving past. Om vooraf zoveel mogelijk duidelijkheid te geven over deze beoordeling, moet de gemeente in een welstandsnota zo concreet mogelijke welstandseisen aangeven.

Iedere gemeente moet een welstandsnota vastgesteld hebben, anders kunnen geen welstandseisen worden gesteld.

Bouwbesluit: hoe te bouwen

Waar u bij het bouwen of verbouwen aan moet voldoen, staat in het Bouwbesluit. Daarin staan de minimeisen op technisch gebied die voor heel Nederland gelden. Ze staan garant voor uw veiligheid en gezondheid en houden rekening met het milieu en het gebruikscomfort. Of u nu volgens een omgevingsvergunning of vergunningvrij bouwt: uw bouwwerk moet altijd voldoen aan het Bouwbesluit. Daarvoor draagt u zélf de verantwoordelijkheid. Uw gemeente, aannemer of bouwadviseur kan u hier meer over vertellen.

Verplicht rekening houden met uw burens

Bij het bouwen heeft u ook te maken met het burensrecht uit het Burgerlijk Wetboek. Daarin is feitelijk niets anders vastgelegd dan de gebruikelijke omgangsvormen. Ze geven u (wettelijk) houvast als u er met de burens niet uitkomt. Het belangrijkste advies is om eerst met uw burens te overleggen en ze in te lichten over uw voorgenomen bouwplannen. In veel gevallen wordt u het eens - wellicht na een kleine aanpassing van uw plan.

Wél een omgevingsvergunning nodig

Voldoet u niet aan de voorwaarden zoals genoemd in deze folder dan is uw bouwwerk niet vergunningvrij en heeft u een omgevingsvergunning nodig voordat u mag bouwen. Hiervoor moet u bij de gemeente een aanvraag indienen.

Procedure omgevingsvergunning

Als u een omgevingsvergunning nodig heeft voor het bouwen zal dit in de meeste gevallen om een omgevingsvergunning volgens de reguliere procedure gaan. Bij deze procedure worden de volgende stappen doorlopen:

Stap 1 - U dient uw aanvraag voor het bouwplan in bij de gemeente op een standaardformulier volgens de standaard indieningsvereisten. Ga hiervoor naar www.omgevingsloket.nl – hier kunt u digitaal uw aanvraag indienen – of naar (de website van) uw gemeente. Op Omgevingsloket online vindt u ook welke gegevens u moet aanleveren voor het indienen van uw aanvraag.

Stap 2 – Als blijkt dat er nog stukken ontbreken bij uw aanvraag, zal de gemeente dat schriftelijk aan u laten weten. De gemeente zal daarbij aangeven binnen welke termijn u de ontbrekende stukken alsnog kunt aanleveren.

Stap 3 - De gemeente beoordeelt uw aanvraag op basis van de planologische regels uit onder meer het bestemmingsplan, de stedenbouwkundige voorschriften uit de bouwverordening en de criteria uit de welstandsnota. Het plan wordt verder getoetst aan de technische eisen uit het Bouwbesluit (brandveiligheid, ventilatie, etc.).

Stap 4 - De gemeente laat u binnen acht weken weten of u wel of niet een omgevingsvergunning krijgt. De tijd die u nodig heeft om uw aanvraag compleet te maken (zie stap 2) wordt bij de beslistermijn van de gemeente opgeteld. Heeft u bijvoorbeeld drie weken nodig om extra stukken aan te leveren dan wordt de termijn voor een omgevingsvergunning (acht plus drie =) elf weken. Heeft u een complexer bouwplan, dan kan de gemeente de beslistermijn eenmalig met zes weken verlengen.

Vraag het uw gemeente

Naast een omgevingsvergunning voor het bouwen kunt u bij het (ver)bouwen ook te maken krijgen met andere toestemmingen. Zo heeft u wellicht geen omgevingsvergunning nodig voor het bouwen, maar bijvoorbeeld wel een omgevingsvergunning voor het kappen van een boom, het maken van een inrit of moet u een melding doen voor het slopen van een bestaand gebouw. Ook heeft u in sommige gevallen geen omgevingsvergunning nodig, maar wel een andere vergunning of ontheffing. U heeft bijvoorbeeld toestemming nodig van het Waterschap, als u op of bij een dijk of waterloop bouwt.

Het is daarom verstandig bij twijfel contact op te nemen met uw gemeente. Ook via het Omgevingsloket online kunt al nagaan of u voor andere activiteiten een omgevingsvergunning nodig heeft.

Meer informatie

Deze folder is er één uit een serie folders over veelvoorkomende bouwwerken. Vraag uw gemeente ernaar, kijk op de website van de rijksoverheid (www.rijksoverheid.nl/bouwregelgeving) of ga naar het Omgevingsloket online (www.omgevingsloket.nl) en doe de vergunningcheck.